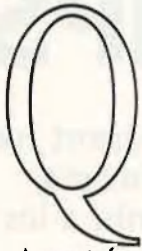

El malson algerià

uan un país comença a no saber on té els morts, com se diuen, ni per què han mort, la raó moral, la raó política, deixa de pertànyer als qui solen utilitzar, com a gran coartada, la raó suprema de l'estat. És quan la traducció pràctica d'aquesta "raó" com a "forma civilitzada" de violència esdevé subterfugi del crim planificat.

Aquest és el principal problema amb què ara s'enfronta Algèria. Els qui van amagar el cap sota l'ala, van suspendre la legitimitat democràtica l'any 1992 i van decidir de combatre després el terrorisme integrista com una prioritat absoluta, han acabat tenyint-se les mans de sang de la mateixa manera que els grups armats islàmics.

Es la gran queixa, el crit ofegat, de l'Algèria refugiada enmig del foc creuat entre l'estat i el terrorisme. Una espiral de violència que frena tot impuls seriós de trobar una sortida pacífica d'una crisi que ha representat la mort d'almenys cinquanta mil persones.

El bany democràtic del president Liamin Zeroual –amb una participació molt elevada en relació amb les expectatives inicials– va ser una expressió massiva en favor de la pau. Un xec en favor de Zeroual, tot i el boicot de la majoria de l'oposició, perquè apliqués els instruments adequats de diàleg i de fermesa democràtica per aïllar el terrorisme. Però no va ser un xec en blanc, una espècie de salconduit per a potenciar les accions de violència indiscriminada d'unes forces armades i d'una policia àvides de venjança.

Se segueixen les detencions en massa sense les mínimes garanties judicials, la desaparició de desenes de persones i la seva execució posterior sense que hi intervingui la magistratura, el menyspreu més absolut i la falta d'informació als familiars de les víctimes i dels desapareguts... En cap moment no s'ha permès una investigació rigorosa de la matança a la presó de Serkadji, el 22 de febrer de l'any passat, una liquidació monstruosa de més d'un centenar de detinguts. La gran majoria de les víctimes, mai identificades, foren enterrades en tombes anònimes amb una inscripció prou

horrible: "X, Algèria". Milers de persones van ingressar, entre 1992 i 1995, en diversos camps d'internament sense cap acusació concreta ni cap contacte possible amb familiars. Molts en van sortir tal com hi havien entrat: sense saber mai per què hi havien anat. Uns altres no van suportar les condicions d'extrema duresa dels camps i van morir en l'anonimat més absolut.

Zeroual no ha trencat encara aquesta dinàmica i perd, de mica en mica, els arguments que el van convertir en president democràtic. Ben al contrari, dóna prou excuses als grups més recalcitrants, com el Grup Islàmic Armat, per a continuar el seu bany de sang.

El debat nacional sobre la reconstrucció de l'estat de dret no té gaires garanties de prosperar, si Zeroual continua ignorant el Front Islàmic de Salvació. Tant si vol com si no, el FIS –guanyador de la primera volta d'aquelles eleccions finalment avortades– representa una Algèria real, tangible, que no pot ser enterada sota les pedres, ni anihilada. És possible que a aquestes altures ja no representi el sentiment majoritari de la població, però continua essent probablement la peça clau de l'actual teixit algerià. El FIS, amb el seu suport a la iniciativa democràtica del conjunt

de l'oposició anomenada Plataforma de Roma, va estendre un pont de diàleg mai aprofitat pel règim d'Alger.

Més de quatre anys després de l'esclat de la crisi, a Algèria es reproduïx una vegada i una altra el mateix vici de poder: una elit hereva de la Revolució algeriana, d'esquena a la profunda fractura social i econòmica del país, que continua ignorant les imperioses necessitats emancipadores de milions de persones sotmeses a l'atur i a la pobresa. Tard o d'hora Liamin Zeroual haurà de parlar amb aquest "país real". Potser ara ja no se sap si el continua representant o no el FIS, però la repressió indiscriminada solament afegirà més tragèdia al malson algerià. ■

EDUARD SANJUAN

"Algèria viu una espiral de violència que frena tot impuls seriós de poder trobar una sortida pacífica d'una crisi que ha representat la mort de milers de persones."